

Inspreken cie Bestuur en Samenleving (19 september 2023)

Op 11 mei 1940 kwam de oorlog in Alblasserdam. De Duitse bommen maakten toen wreed een einde aan 32 levens. Tot op de dag van vandaag is 11 mei een belangrijke datum voor veel Alblasserdammers, zo laten de vele vlaggen op die dag zien.

Minstens zo'n belangrijke datum is 28 september 1944, toen Duitse granaten een eind maakten aan het leven van de jonge, Belgische luitenant Jean-Noël Vandaele. Ik wil graag een streep zetten onder het offer dat hij bracht. Vandaele was een gepromoveerd jurist, die - vanuit zijn gevoel voor recht - de wapens opnam om te strijden tegen onrecht! Dat deed hij in het Belgische verzet en - later in de oorlog - in het uniform van de Royal Air Force. Als kersverse echtgenoot stapte hij in het vliegtuig om te vechten voor de vrijheid.

Als docent Geschiedenis probeer ik iedere keer dat ik met mijn leerlingen stil sta bij het onderwerp Tweede Wereldoorlog dat punt te benadrukken: hoe dappere mannen als Vandaele streden voor een land dat de hunne niet was. In een tijd waar steeds minder ooggetuigen kunnen vertellen hoe het was, waar steeds meer herinneringen vervagen, waar jongeren steeds minder weten van de oorlog is het van groot historisch-educatief belang die strijd zichtbaar te maken. Dat is de reden dat de maatschappelijke werkgroep 'Hawker Kortland' er naar streeft het belang van vrede en vrijheid via educatie en presentatie van het verhaal van Vandaele over te dragen aan de jeugd in Alblasserdam.

Waar Nederland leed onder het hakenkruis, waren het mannen als Vandaele die niet alleen met woorden, maar ook met daden streden tegen onrecht, tegen het nationaal-socialisme, vóór democratische waarden als vrijheid. Die strijd kostte hem het leven. Kostte zijn vrouw haar echtgenoot. Kostte zijn dochter haar vader.

Alblasserdam heeft gevoeld dat zij een ereschuld had ten opzichte van deze militair, toen de burgemeester hem in een gat wilde stoppen, maar de bevolking hem een plaats gaf op de begraafplaats. Daar rust zijn lichaam nu nog altijd - in Alblasserdamse grond.

Hemelsbreed een paar honderd meter verder ligt ook zijn vliegtuig in diezelfde grond. Wat zou het mooi zijn als tachtig jaar na het offer van Vandaele dat toestel zou worden geborgen. Zodat de gemeente tegen nabestaanden, maar ook tegen de jongeren van de gemeente zegt: Wij respecteren deze man, wij eerbiedigen zijn daad en wij zijn dankbaar voor wat hij en zoveel anderen gaven voor onze vrijheid.

drs. S.J. van Leeuwen – militair historicus